

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “การสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานและเพื่อสำรวจความต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 120 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างนี้ได้จากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการเลือกตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็นโดยอาศัยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเปิดตารางเลขสุ่ม (The Random Number Table) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลโดยการส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ที่ปรากฏบนเว็บไซต์ไทยดอทคอม และให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับถึงผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยเริ่มต้นเก็บข้อมูลในเดือนเมษายน ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2550 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window และทดสอบแนวโน้มและความสัมพันธ์ของข้อมูลที่สนใจ โดยใช้ Cross tabulation สามารถสรุปผลได้ดังนี้

#### สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอแนะนำสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้ประกอบการ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงาน แนวโน้มและความสัมพันธ์ของข้อมูลที่สนใจ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชี

### ข้อมูลทั่วไปของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผู้ประกอบการ

จากการศึกษาพบว่าสถานประกอบการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น บริษัทจำกัด ดำเนินธุรกิจในด้านไม้แปรรูป และ วัสดุก่อสร้างและเครื่องตกแต่ง มีลูกจ้างไม่เกิน 25 คน มีจำนวนสินทรัพย์ไม่เกิน 10 ล้านบาท มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 10 ล้านบาท และมีการว่าจ้างสำนักงานบัญชีภายนอกเป็นผู้จัดทำบัญชี

ผู้ให้ข้อมูลสถานประกอบการส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการ ประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 15 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านบริหารธุรกิจ และไม่ได้อยู่ในระหว่างการศึกษาต่อ

### ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงาน แนวโน้มและความสัมพันธ์ของข้อมูลที่สนใจ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลทั้งทางด้านงบการเงิน ต้นทุนสินค้า งบประมาณ อัตราส่วนทางการเงิน ข้อมูลเพื่อการประเมินโครงการลงทุน และข้อมูลด้านอื่น ๆ ในการบริหารงาน โดยในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลแตกต่างกันดังนี้

ด้านงบการเงิน กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการบริหาร ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการขาย และข้อมูลจากงบกำไรขาดทุน เพื่อวางแผนและบริหารงาน ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้มากที่สุดคือการประมาณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์เพื่อวางแผนด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีแนวโน้มจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูลนั้น

ด้านต้นทุนสินค้า กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลต้นทุนสินค้าเพื่อวางแผนเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ขาย ใช้ข้อมูลจุดสั่งซื้อที่ทำให้กิจการประหยัดที่สุด และใช้ข้อมูลต้นทุนการผลิต เพื่อกำหนดราคาขายและบริหารต้นทุน ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้มากที่สุดคือข้อมูลต้นทุนกิจกรรมเพื่อวางแผนกำหนดราคาขายและบริหารต้นทุน ซึ่งมีแนวโน้มจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูลนั้น

ด้านงบประมาณ กลุ่มตัวอย่างใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน งบกำไรขาดทุน โดยประมาณ และงบประมาณค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อการวางแผนและบริหารงาน ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้มากที่สุดคือการจัดทำงบดุล โดยประมาณ ซึ่งมีแนวโน้มจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูลนั้น

ด้านอัตราส่วนทางการเงิน กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลอัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรและผลตอบแทนของธุรกิจ วิเคราะห์ระยะเวลาในการขายสินค้าโดยเฉลี่ยและใช้อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้มากที่สุดคืออัตราส่วน

ยอดขายต่อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ซึ่งมีแนวโน้มจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูลนั้น

ด้านการประเมินโครงการลงทุน กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ระยะเวลาในการคืนทุน และมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ในการประเมินโครงการลงทุน ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้มากที่สุดคือการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ซึ่งมีแนวโน้มจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูลนั้น

ด้านอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลต้นทุนคุณภาพ ในการบริหาร ตามลำดับ ส่วนข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ใช้มากที่สุดคือต้นทุนคุณภาพ ซึ่งมีแนวโน้มจากการที่กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูลนั้น

เมื่อทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามประสบการณ์ทำงานพบว่า มีแนวโน้มแตกต่างกันในเรื่องของการที่ไม่มีความรู้หรือความเข้าใจในข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปีจะมีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลด้านต้นทุนสินค้า และการประเมินโครงการลงทุน กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 - 15 ปี จะมีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลด้านต้นทุนสินค้า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จะมีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลด้านงบการเงิน การจัดทำงบประมาณ การคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน และข้อมูลต้นทุนคุณภาพ

เมื่อทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามระดับคุณวุฒิการศึกษาพบว่า มีแนวโน้มคล้ายคลึงกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีแนวโน้มขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลทางด้านบัญชีมากที่สุด รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาโท ตามลำดับ

เมื่อทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามสาขาการศึกษาที่จบพบว่า มีแนวโน้มคล้ายคลึงกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาด้านบริหารธุรกิจมีแนวโน้มขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลทางด้านบัญชีมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่จบการศึกษาด้านบัญชีจะเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มมีปัญหาน้อยที่สุด

เมื่อทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามการศึกษาต่อที่จบพบว่า มีแนวโน้มคล้ายคลึงกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ศึกษาต่อมีแนวโน้มขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลทางด้านบัญชีมากกว่ากลุ่มที่ศึกษาต่อ

เมื่อทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของการจัดทำบัญชีพบว่า มีแนวโน้มคล้ายคลึงกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำมีแนวโน้มขาดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลทางด้านบัญชีมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้บริหารจัดทำบัญชีเอง และให้พนักงานบัญชีของกิจการจัดทำ ตามลำดับ

### ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชี

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ทั้งทางด้านงบการเงิน ต้นทุนสินค้า งบประมาณ การควบคุมและการตรวจสอบภายใน วิธีการประเมิน โครงการลงทุน การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การวางแผนภาษี และระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยในแต่ละด้านกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการความรู้แตกต่างกันดังนี้

ด้านงบการเงิน กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่อง การคำนวณผลกำไรหรือขาดทุนที่แท้จริง การคำนวณกำไรขาดทุนขั้นต้น และวิธีการจัดทำงบการเงินที่สำคัญ ตามลำดับ

ด้านต้นทุน กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่อง การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์เพื่อการตั้งราคาขายที่เหมาะสม การคำนวณจุดคุ้มทุน และการคำนวณจุดสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุดตามลำดับ

ด้านการจัดทำงบประมาณ กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องการจัดทำงบประมาณดำเนินงาน และการจัดทำงบประมาณการเงิน ในอัตราส่วนที่เท่ากัน

ด้านการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่อง การกำหนดวิธีการควบคุมภายในที่เหมาะสมในองค์กร การกำหนดและจัดทำรายงานที่สำคัญในการควบคุมและประเมินการปฏิบัติงานของพนักงานในหน่วยงาน ตามลำดับ

ด้านการประเมินโครงการลงทุน กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่อง วิธีการนำข้อมูลทางการบัญชีมาวิเคราะห์ในการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อกิจการในระยะยาว

ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ วิธีการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อการประเมินฐานะทางการเงิน วิธีการวิเคราะห์งบการเงินสำหรับการประเมินผลการดำเนินงาน และการจัดทำรายงานที่ใช้ในการประเมินผลการบริหาร ตามลำดับ

ด้านการวางแผนภาษี กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในอัตราส่วนที่เท่ากัน

ด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชี กลุ่มตัวอย่างต้องการเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องการประยุกต์คอมพิวเตอร์มาใช้กับงานด้านบัญชีของธุรกิจ การเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีให้เหมาะสมกับกิจการ และแนวทางการวางระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้เหมาะสมกับกิจการตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าอบรมความรู้ทางด้านบัญชี และเห็นว่าระยะเวลาอบรมที่เหมาะสมคือ 3 เดือน โดยช่วงเวลาที่เหมาะสมนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรเป็นวันเสาร์ และอาทิตย์

## อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาในเรื่อง “การสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่” สามารถนำมาวิเคราะห์และอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

งานวิจัยของ จุติพร สิริอรุณรุ่งโรจน์ (2546) ซึ่งศึกษาเรื่อง “ความต้องการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจด้านกิจกรรมทางการตลาดของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตจังหวัดลพบุรี” พบว่าในการตัดสินใจกำหนดราคาขาย ผู้บริหารต้องการใช้ข้อมูลกำไรและต้นทุนผลิตภัณฑ์มากที่สุด การตัดสินใจเพิ่มกำลังการผลิต ผู้บริหารต้องการใช้ปริมาณความต้องการของสินค้าและรายได้เพิ่มขึ้นมากที่สุด การตัดสินใจยกเลิกผลิตภัณฑ์ ผู้บริหารต้องการใช้กำไร (ขาดทุน) ของผลิตภัณฑ์และการเติบโตของยอดขายมากที่สุด ในการตัดสินใจออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่ ผู้บริหารต้องการใช้ประมาณการยอดขาย และกำไรมากที่สุด การตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษ ปริมาณการสั่งซื้อและกำไรเป็นข้อมูลที่ผู้บริหารต้องการใช้มากที่สุด การตัดสินใจผลิตสินค้าหรือซื้อจากบุคคลภายนอก ต้นทุนการผลิตเองและต้นทุนในการสั่งซื้อจากบุคคลภายนอก มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารมากที่สุด และการตัดสินใจกำหนดจำนวนสินค้าคงเหลือ ผู้บริหารต้องการใช้การพยากรณ์ยอดขายและการใช้ปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดทางเศรษฐกิจ (EOQ) มากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยครั้งนี้ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีที่เกี่ยวกับเรื่องต้นทุนสินค้าและข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงินมากกว่าข้อมูลในด้านอื่น โดยสาเหตุมาจากอุตสาหกรรมการผลิตนั้นจะให้ความสำคัญกับเรื่องของต้นทุนสินค้าสำหรับการบริหารงาน และใช้ข้อมูลงบการเงินนั้นเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ นอกจากนี้ข้อมูลทั้งสองกลุ่มยังง่ายต่อการทำความเข้าใจของเจ้าของกิจการที่ไม่มีความรู้ทางด้านบัญชีมาก

งานวิจัยของ ชุติรี เทียศิริเพชร (2545) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจ ในจังหวัดเชียงใหม่” จากผลการวิจัยพบว่าธุรกิจที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดย่อม ในปัจจุบันมีการทำบัญชีโดยสำนักงานบัญชีและทำด้วยมือ ไม่มีการจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหารงาน มีการทำงานกำไรขาดทุนและงบดุลรายปีเท่านั้น มีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการเสียภาษี เทคนิคการใช้ข้อมูลจะใช้วิธีเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในงวดปัจจุบันกับงวดก่อน และวิเคราะห์อัตราส่วนการทำกำไร มีการวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อการตั้งราคาขายเท่านั้น สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ขึ้นมีการจัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีของกิจการเอง และทำด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการทำงานงบการเงินภายในเพื่อการบริหารงานโดยวิเคราะห์การทำกำไรและการตั้งราคาขาย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยครั้งนี้ที่พบว่ากิจการขนาดย่อมในปัจจุบัน มีการทำ

บัญชีโดยสำนักงานรับทำบัญชีหรือทำด้วยมือ ไม่มีการจัดทำงบการเงินภายในเพื่อการบริหารงาน มีการทำงานกำไรขาดทุนและงบดุลรายปีเท่านั้น โดยเทคนิคการใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารงานจะใช้วิธีเปรียบเทียบงบการเงินของกิจการในงวดปัจจุบันกับงวดก่อน และการวิเคราะห์อัตราส่วนการทำกำไร มีการวิเคราะห์ต้นทุนเพื่อการตั้งราคาขายเท่านั้น

งานวิจัยของ **บุษบา อารีย์ (2544)** ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในเขตภาคเหนือตอนบน” ผลการศึกษาพบว่า ทางด้านปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าไม่มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการเงินนำเสนองบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยครั้งนี้ที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชีในระดับที่มาก

งานวิจัยของ **ศรีเพ็ญ วงษ์เขียว (2543)** ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการวางแผนและควบคุมของธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งออกในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่าการจัดทำบัญชีของกิจการนั้น ผู้บริหารให้ความสำคัญเฉพาะรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ภาษีที่ต้องเสีย ดอกเบี้ยจ่ายที่ต้องรับภาระ และไม่คอยให้ความสำคัญก่อนนโยบายทางการบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังให้ความสำคัญเฉพาะกับข้อมูลผลการประกอบการและค่าใช้จ่ายของกิจการในอดีตและปัจจุบัน มากกว่าข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนหรือตัดสินใจระยะยาวในอนาคต

งานวิจัยของ **โอบพร คงประเสริฐ (2547)** ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน” พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีการจัดทำงบดุล งบกำไรขาดทุน งบต้นทุนการผลิต และงบกระแสเงินสดรายปี และมีการจัดทำงบการเงินระหว่างงวด โดยเฉพาะงบรายเดือน เพื่อใช้ในการบริหารภายในกิจการ กิจการส่วนใหญ่มีการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหาร โดยการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารเพื่อนำเสนอให้กับผู้บริหารนั้นส่วนใหญ่เป็นการจัดทำตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยครั้งนี้ที่พบว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำการวิเคราะห์งบการเงิน และในการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารเพื่อนำเสนอให้กับผู้บริหารนั้น ส่วนใหญ่เป็นการจัดทำตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น

งานวิจัยของ **โอบพร คงประเสริฐ (2547)** ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารของธุรกิจ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน” พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารงาน โดยข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารที่มีการจัดทำมากที่สุด คือ รายงานสินค้าที่ซากรุดหรือเสื่อมสภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยครั้งนี้ที่

พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีในด้านต้นทุนคุณภาพในระดับปานกลาง ซึ่งสาเหตุอาจจะเกิดจากกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพราะธุรกิจในแต่ละอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นกิจการขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยครั้งนี้ที่ส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็ก

ข้อค้นพบอื่นในงานวิจัยนี้ พบว่าผู้ประกอบการซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน มีแนวโน้มแตกต่างกันในเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ทำให้การจัดหลักสูตรการศึกษานั้นควรมีการแบ่งกลุ่มเพื่อให้ตรงกับปัญหาของแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงานนั้นพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีจะมีแนวโน้มในการมีปัญหาในการใช้ข้อมูลมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี ซึ่งอาจจะมีสาเหตุจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารมากกว่า ประกอบกับการที่จบการศึกษามานานทำให้ขาดการปรับปรุงความรู้เพื่อให้ทันกับหลักการหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนำข้อมูลทางการบัญชีสมัยใหม่มาใช้ ซึ่งอาจถือว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการจัดหลักสูตรการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการบัญชีในเชิงคุณภาพมากในระดับเดียวกันกับข้อมูลในเชิงตัวเลข ซึ่งทำให้สรุปได้ว่าผู้ประกอบการในปัจจุบันไม่เพียงแต่ใช้ข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นเชิงตัวเลขเท่านั้น ยังใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพในการตัดสินใจ และบริหารงานอีกด้วย

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติมทางด้านการคำนวณต้นทุน การจัดทำงบการเงิน การจัดทำงบประมาณ การวิเคราะห์ทางการเงิน และการเสียภาษี ในระดับค่อนข้างมาก แสดงถึงผู้ประกอบการให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของความรู้ดังกล่าว แต่ขาดซึ่งทักษะและความเข้าใจ จึงต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานของกิจการ จึงเห็นว่าเป็นประเด็นที่ควรกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ในประเด็นที่ผู้ประกอบการไม่ใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานนั้น พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่ามีจำเป็นต้องใช้ถึงร้อยละ 60 – 70 แต่เนื่องจากผู้ประกอบการเองไม่มีความรู้ในการใช้ข้อมูลดังกล่าวถึงร้อยละ 50 - 60 และมีเพียงส่วนน้อยเพียงร้อยละ 20 - 30 เท่านั้นที่มีความรู้แต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้

ผู้ประกอบการที่จัดทำบัญชีเอง ซึ่งหมายถึงเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชี ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนของการวิเคราะห์ระดับสูง เช่น ในเรื่องของงบประมาณ การวิเคราะห์งบการเงิน การประเมินการลงทุน และต้นทุนคุณภาพ ซึ่งทำให้เห็นว่า

ข้อมูลทางการบัญชีที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ระดับสูงนี้มีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่มากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา

## ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

### 1. การนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านกรมส่งเสริมสภาพอุตสาหกรรม ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ มองเห็นความสำคัญของการใช้ข้อมูลทางบัญชีให้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางการบริหาร รวมทั้งควรจัดให้มีการอบรมทางการบัญชีแก่ผู้บริหารของกิจการเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในกระบวนการบริหารงานในด้านต่าง ๆ

1.2 ด้านผู้บริหารของกิจการ ควรให้ความสำคัญและใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยในการวางแผน ควบคุม วัดผลการปฏิบัติงาน และตัดสินใจให้มากขึ้น โดยศึกษาหาความรู้เพื่อนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงานในกิจการ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารธุรกิจ ถ้าหากผู้ประกอบการไม่ให้ความสำคัญต่อข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารแล้ว จะทำให้ไม่สามารถทราบข้อมูลที่สะท้อนธุรกิจไว้ล่วงหน้า การบริหารงานอาจผิดพลาดหรือแก้ไขไม่ทันการณ์ได้

1.3 ด้านสำนักงานรับทำบัญชี สำหรับสำนักงานรับทำบัญชี ซึ่งธุรกิจขนาดเล็ก ต้องพึงพาในการจัดทำบัญชี ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการของธุรกิจซึ่งเป็นลูกค้า ให้เห็นความจำเป็นในการจัดทำบัญชีระหว่างงวดมากขึ้น เพื่อธุรกิจจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำพาธุรกิจบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ด้านสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อกับธุรกิจ ควรติดตามผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ธุรกิจเห็นความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีเพื่อเป็นข้อมูลในการบริหาร โดยเฉพาะการบริหารการเงิน อันจะเชื่อมสัมพันธ์ไปถึงการบริหารโดยรวมของธุรกิจ

1.5 ด้านสถาบันการศึกษา ควรส่งเสริมการศึกษา การเรียนรู้ การฝึกอบรม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะแห่งการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้สอนได้ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีเพื่อการบริหารงาน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งด้านวิชาการสู่ชุมชน ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่เพิ่งเริ่มดำเนินการหรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านการบัญชี



## 2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรม ในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ผู้สนใจครั้งต่อไปควรขยายการศึกษาไปยังกลุ่มธุรกิจประเภทอื่น หรือจังหวัดอื่น ซึ่งประโยชน์ของการนำผลการศึกษาไปใช้จะมีหลากหลายมากขึ้นตามไปด้วย จะทำให้ผลการศึกษาที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์มากขึ้นด้วย

2.2 เนื่องจากเครื่องมือทางการบัญชีที่ช่วยให้ข้อมูลทางการบัญชีสำหรับกระบวนการบริหารเกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการใช้ข้อมูลปัจจุบัน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษานวัตกรรมทางการบัญชีอื่นที่ต้องการพัฒนาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ปรากฏในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาที่ได้รับสามารถนำไปใช้กับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ได้ดียิ่งขึ้น

## ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ได้มีปัญหาค้นพบหลายประการ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็น คือ

### 1. ปัญหาทางด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ให้ความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามกลับคืน หรือไม่สะดวกในการให้ข้อมูล ทำให้แบบสอบถามที่ส่งไป ถูกส่งกลับคืนหรือส่งแบบสอบถามกลับคืนมาช้ากว่ากำหนดเวลาที่คาดหวังไว้ ทำให้ต้องมีการแจกแบบสอบถามซ้ำ และติดตามโดยวิธีการอื่น เช่น ทางโทรศัพท์ หรือให้ผู้ช่วยวิจัยดำเนินงานติดตามถึงสำนักงาน ซึ่งส่งผลให้เสียเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 บางกิจการมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ และชื่อกิจการ โดยไม่ได้แจ้งต่อพาณิชย์จังหวัด รวมทั้งการเปลี่ยนประเภทของธุรกิจ เช่น เดิมเคยดำเนินกิจการประเภทอุตสาหกรรม และได้เปลี่ยนมาเป็นกิจการประเภทให้บริการ

1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามบางราย ไม่ใช่ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจ แต่ได้รับมอบหมายให้ตอบแบบสอบถามแทนผู้บริหาร หรือผู้ตอบแบบสอบถามบางรายตอบคำถามไม่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงทำให้แบบสอบถามบางชุดไม่สามารถนำเข้าสู่การประมวลผลได้

1.4 เนื่องจากการแจกแบบสอบถามใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายทำให้แบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไม่สอดคล้องกับความต้องการ เช่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะจบการศึกษา

ในระดับปริญญาตรี และไม่ได้ศึกษาต่อ ซึ่งส่งผลให้ กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มอื่น มีจำนวนน้อยมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อการสรุปผลงานวิจัยได้

## 2. ปัญหาทางด้านกิจการ

2.1 ผู้บริหารส่วนใหญ่ นำข้อมูลทางการบัญชีบางส่วนเท่านั้นมาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งการที่ไม่ได้นำข้อมูลทางการบัญชีที่สำคัญทั้งหมดมาวิเคราะห์ร่วมกัน ย่อมส่งผลต่อการกำหนดแผนงาน กลยุทธ์ หรือการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้ ซึ่งผลดังกล่าวอาจก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจในอนาคตได้

2.2 บางกิจการได้ว่าจ้างสำนักงานรับทำบัญชีจัดทำบัญชีให้ ส่งผลทำให้ข้อมูลทางการบัญชีนั้น อาจจะไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ครบถ้วน การที่ผู้บริหารนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการบริหารงานอาจจะส่งผลต่อการตัดสินใจได้ อีกทั้งจากความไม่เชื่อมั่นในข้อมูลบัญชีที่สำนักงานบัญชีจัดทำให้ ผู้บริหารบางคนจึงใช้วิจารณญาณส่วนตัวในการพิจารณาตัดสินใจ ทำให้บางเหตุการณ์มีการตัดสินใจที่ผิดพลาดเกิดขึ้น

2.3 บางกิจการเป็นกิจการที่ไม่ถูกบังคับให้จัดทำงบการเงินตามที่กฎหมายทางการบัญชีกำหนด จึงทำให้ขาดข้อมูลทางการบัญชีที่สำคัญเพียงพอต่อการบริหารงาน